

BEASAINGO BARATZE PARKEA: LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO GOMENDIO TEKNIKOAK

Donostia, 2018ko maiatza

SARRERA

Nekazaritza ekologikoarentzat baliabide garrantzitsua da. Horregatik gu, baratzeak garenok, lurra zaintzeko eta babesteko erantzukizuna dugu eta ondorioz, egoki ongarrizatu eta erabili beharko genituzke lurrak. Ez bakarrik uzta ederrak jaso ahal izateko, etorkizunean beste batzuk ere lur biziez eta osasuntsuez baliatzen jarraitu daitezten. Honela, herritarrentzako balorezko errekurtso bat izaten jarraituko dute Baratze Parkeek.

Abelur-en laguntzarekin (<http://www.abelur.net/index.php?lang=eu>) parke guztietako lurren analisia egiten du Ekoguneak, bi urtetik behin, eta horien emaitzak eta nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita, Baratze Parke bakoitzari dagozkion **lur emankortasuna mantentzeko gomendio teknikoak ezartzen ditu.**

LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO GOMENDIO TEKNIKOAK

Lurraren ezaugarri fisiko-kimikoak (azken analisiak: 2017/11/02)

Lur analisiak egiteko orduan, lursail desberdinetako laginak hartu eta nahasten dira; beraz, jasotako emaitzak batzuetan bezala hartu behar dira.

- ✓ Lurraren testura: frankoa da. Horregatik buztinek eta hondarrek lurri ematen dien onurak batzen ditu lur honek: elikagaiak gordetzeko buztinak duen gaitasuna eta hondarrak lurri ematen dion porositate maila altua, alegia.
- ✓ pH: 6,8. lur azido xamarra da. pH honetan landareek behar dituzten elikagaiak modu erabilgarrian topatuko dituzte lurrian. pH honetan materia organikoa mineralizatzen duten lurreko mikroorganismoek aktibitate handia izaten dute, materia organikoaren mineralizazioa bizkortuz, eta ondorioz, lurriaren emankortasuna hobetuz.
- ✓ Nitrogeno maila oso altua du lur honek.
- ✓ Fosforo maila baxua, eta potasioarena berriz, oso baxua. Sareko Baratze Parkeen arteko datu baxuenak dira bi hauek, eta egia esan, mugatu dezakete landareen garapena.
- ✓ Magnesio maila ertaina du.
- ✓ Materia organikoa: oso maila altua du (%6,02); elikagai erreserba handia du lur honek.

Sasoian dagoenean lurra landu

Hezetasun maila egokia edukitzea gomendatzen da lurra lantzeko orduan, ez hezeegi, ez lehorregi.

Lurrari karea bota?

- ✓ pH-a igotzea gomendatzen da, pH neutroa lortzeko. Horretarako, 2.000 Kg karbonato kaltziko/Ha bota beharko litzateke (200 gr/m²), udazkenean edo udaberrian, hilabete oso bat utziz landareak baratzean jarri aurretik. Kaltzio-zuzenketak ez dira kontaktuan egon behar simaurrarekin; beraz, ez lirateke batera bota beharko.
- ✓ Gainera 3 urtetik behin kaltzio-zuzenketak errepikatzea gomendatzen da, aipatutako karbonato kaltziko dosi berak erabiliz (200 gr/m²). pHa neutralitatean mantentzen laguntzeaz gain, lurra estrukturatuko dute, potasio, magnesioa eta beste katioien erabilgarritasuna hobetuko dute, lurraren emankortasuna hobera eraginez.

Hondarrak ongarrri bihurtu

Baratzean sortutako hondar organikoak konpostatu ondoren, baratzean erabiltzea ere gomendatzen da.

Ongarriztatze-gomendioak

- ✓ Atal honetan proposatzen diren ongarriztatze dosiak nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita kalkulatu dira. Gomendatutako dosiak baino gehiago erabiliz gero, inguruko lurrak eta urak kutsatu daitezke, baratzeko landareak kaltetu eta izurriak eta gaitzak gehiagotu. Guzti horregatik, **dosiak errespetatzea gomendatzen da.**
- ✓ Lur honek duen potasio falta konpontzeko, urtero 200 Kg Potasio Sulfatoa %50-ekoa/Ha botatzea gomendatzen da. Ongarri hau bota ondoren, lurrean ondo nahasi behar da; udaberri-udako landareak landatu aurretik egitea komeni da.
- ✓ Gainera, urtero ongarriztatu beharko genituzke partzelak, lur emankortasuna mantendu edo hobetu ahal izateko. Horretarako, material organiko desberdinak erabili daitezke. Txosten honetan 3 aukera desberdin proposatzen dizkizuegu:
  1. Gipuzkoako Konposta hutsa erabiltzea.
  2. Simaur hutsa erabiltzea (aukeran, 5 simaur-mota desberdin).
  3. Gipuzkoako Konposta eta simaurra erabiltzea, erdi eta erdi.
- ✓ Beharreko kopuruak karretila arradetan ematen dira hau da, Bellotaren karretila materialarekin iskineraino beteak, tontorrik egin gabe.

1. GIPUZKOAKO KONPOSTA HUTSEZ ONGARRIZTATU

Lur honen fosforo gabezia konpontzeko produktu aproposa da Gipuzkoako Konposta, urte bete pasa baino lehen askatzen baitu lurrean duen fosforo-eduki gehiena. Gipuzkoako Konposta erabiltzea gomendatzen da 2,5 kg/m² dosian, hurrengo lur-analisen emaitzak eduki arte gutxienez. Beraz, hauek izango lirateke urtero bota beharreko kopuruak, lursailaren azaleraren arabera:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT KONPOST KARRETLA ARRADA/URTEAN?
30 m ²	2,5
40 m ²	3,5
60 m ²	5,0
90 m ²	7,5

2. SIMAUR HUTSEZ ONGARRIZTATU

Simaur-motaren arabera hauek dira urtero ongarriztatzeko gomendatzen diren dosiak:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT SIMAUR KARRETLA ARRADA/URTEAN?				
	ZALDI SIMAURRA (5 kg/m ²)	BEHI SIMAURRA (10 kg/m ²)	TXERRI SIMAURRA (7 kg/m ²)	ARDI SIMAURRA (4 kg/m ²)	OILO SIMAURRA (2,2 kg/m ²)
30 m ²	4,3	8,6	6,0	3,5	1,9
40 m ²	5,8	11,5	8,1	4,6	2,5
60 m ²	8,6	17,3	12,1	6,9	3,8
90 m ²	13,0	26,0	18,2	10,4	5,7

3. GIPUZKOAKO KONPOSTA ETA SIMAURRAZ ONGARRIZTATU, ERDI ETA ERDI ERABILIZ

Gipuzkoako Konposta eta simaurra konbinatu nahi bada lursailak ongarriztatzeko, aurreko 2 ataletan zehaztutako dosien erdiak erabili beharko lirateke.

Beste produktuen erabilera

PRODUKTUAK EDO LANAK	DEBEKATUTA DAGO	ONARTUTA DAGO
Ongarriak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sintesiko ongarri organiko guztiak (Europar saltzen diren guztiak) eta produktu kutsatuekin egindako konpostak (lastoak, simaurrak, pestizida eta herbizidekin tratatutako belar eta ongarri organikoak). ✓ Prozedura kimikoen bitartez lortutako ongarri mineral guztiak (nitrogenatuak, fosfatatuak, potasikoak, magnesikoak eta abar). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zizareen humusetik eratorritako ongarriak, konpostatutako simaurrak (konpostajea hartidura aerobikoaren prozesuetatik ulertuta), ongarri berdeak eta ongi deskonposatutako uzten hondarrak, eta kutsatu gabeko hondakinekin egindako konpostak. ✓ Jatorri naturaleko ongarri mineralak (txikitutako fosfato naturalak, silizeen hautsak, kareharri txikituak, dolomitak eta abar).
Tratamendu fitosanitarioak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Intsektizida, fungizida eta akarizidak eta sintesi kimikotik eratorritako beste pestizida edo produktuak erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Substantzia natural mineral, begetal edo animalienetan oinarrituta sortutako fungizidak (Bordeleko salda, Borgoñako salda eta abar). ✓ Landareekin egindako produktuak (beratzeak, infusioak, egosketak, gernuak).
“Belar txarrak”	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Debebatuta dago edozein sintesiko herbizida kimiko erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Belar lehiakorren kontrolerako metodo biologikoak erabili daitezke (estaltzaile organikoak, eskuzko jorraia edo erdi eskuzkoa, zapalda sakoneko laborantza).
Hazi eta landareak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genetikoki aldatutako edozein mota eta klaseko organismoak (transgenikoak). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nekazaritza biologikotik eratorritako barazki, sustrai, erraboil, tuberkulu eta hazien erabilera. ✓ Produktu horien erabilera, ohiko laborantzetatik etorri arren, produktu kimiko sintetikoekin landu ez badituzte.

Informazio gehiago

Zerbitzu honen inguruan informazio gehiago jaso nahi baduzu, mezu bat bidali ezazu helbide honetara: baratzeparkea@ekogunea.eus